

mo Vas, da ne zamudite te ugodne prilike. Se dames pišite na: Loterijski odbor Katoliškega prosvetnega društva pri Sv. Petru pod Sv. gorami, in priložite tolikokrat po 5 din., kolikor srečk si želite. Seveda je gotovo resnica, čim več kupite srečk, tembolj ste sigurni, da zadenete. Poskusite in ne bode Vam žal. Srečne božične praznike boste imeli kakor še nikoli. Posebno ženini in neveste, ne rinite sreče od sebe, ki se Vam ponuja. Svarimo Vas, da ne odlašajte! Srečke dobite tudi, če se oglasite v prodajalni Cirilove tiskarne v Mariboru, ali pa v pisarni Prosvetne zveze v Mariboru, Aleksandrova cesta 6 I. Iščejo se tudi razpečevalci srečk, kateri lahko pri prodaji dovolj zaslužijo.

Remšnik. V nedeljo, dne 18. t. m., bo na Remšniku igra »Čevljar.« Pridite v obilnem številu, kajti igra je res zabavna in podučljiva. Začetek popoldne takoj po večernicah. — Odbor.

Sv. Jurij ob Ščavnici. Mladeniška Marijina družba pri Sv. Juriju ob Ščavnici vabi vse sosede in domačine na krasno igro v 5 dejanjih »Ne pričaj po krivem!«, ki jo uprizori v nedeljo, dne 25. t. m., popoldne po večernici v prid Marijanski knjižnici. Marijini družbeniki in družbenice, ne pozabite posetiti prireditelj svojih tovarišev!

Kostrivnica. Katoliška misel se vedno bolj razvija in za zastavo krščanskih načel se zbira dan za dnem številnejša množica. Priča temu so številne, krasno uspele prireditve naših katoliških kulturnih društev. Na rožnensko nedeljo, dne 4. t. m., ki je ob enem spominska nedelja posvetitve cerkve, katero je leta 1859 blagoslovil škof Ant. Slomšek, se je vršil v Kostrivnici velik orlovski tabor. Dopoldan se je vršilo zborovanje, katerega je vodil g. Turk, popoldan pa se je vršila dobro uspela javna telovadba naših Orlov.

Dijaška večerja v Mariboru.

Ko so v povojnem času cene za živila, stanovanja in druge potrebe izredno poskočile, marsikateremu podeželskemu fantu skoraj ni bilo več mogoče študirati. Dijaška kuhinja je skrbela za topele obed, a ravno mladim ljudje so še potrebni hrane. Da bi se temu nekaj opomoglo, je ravnatelj Cirilove tiskarne, msgr. dr. Jerovšek s pomočjo umrlega dr. Verstovška pred tremi leti ustanovil Dijaško večerjo. To ni bilo nikakšno formalno društvo. V začetku šolskega leta so se sešli nekateri srednješolski profesorji pri ustanovitelju, so prebrali prošilce in večinoma vsem prošilcem podelili dnevno toplo večerjo. Stroške za večerjo so na tozadavne pozive krili razni dobrotniki, predvsem mesto Maribor in okrajni zastop mariborski, Spodnještajerska ljudska posojilnica in nekateri drugi denarni zavodi; večinoma pa so se nabrale lepe svote pri raznih prilikah na deželi: gostijah, sedminah, blagoslavljanjih kapel, zvonov itd. S tem je bilo marsikateremu mladeniču študiranje sploh omogočeno.

Stroški so rasti, podpore so postajale redkeje, tako, da je Dijaška večerja v šolskem letu 1924-25 imela stroškov čez 65.000 dinarjev, dohodkov nasproti pa samo 38.000 dinarjev. Porabili so se prejšnji prihodki in ostali primanjkljaj je velikodušno pokrili ustanovitelji Dijaške večerje iz svojega žepa. Ker še je za svoje človekoljubno delo imel druge neprijetnosti, je Dijaška večerja meseca avgusta t. l. likvidirala.

Pa zopet so prišli dijaki z lačnimi želodci; marsikateri je pričakoval zopet večerjo od Dijaške večerje — a te ni več. Nekateri mladinojubi so se usmili obupanosti dijakov in tako dobiva začasno 42 dijakov od 5. oktobra sem toplo večerjo, brez da bi se še znalo, odkod se bodo stroški, ki znašajo mesečno najmanj 5000 D. krili. Namerava se ustanoviti posebno društvo »Dijaška večerja« in ko to bere, je bržčas že »pripravljalni odbor« na delu. Preden pa se društvo ustanovi, preteče nekaj časa, in akoravno imajo sedanjí voditelji že nekaj podpor — tako tudi znatno od prvega ustanovitelja, msgr. dr. Jerovška — obljubljenih, tako je vendar blagajnik, ki še začasno opravlja od prej svoje posle, precej suh in še ne ve, kako bode stroške kril, ter prosi vse dosedanje in nove dobrotnike, da prispejajo lačnim dijakom takoj na pomoč. Kakor hitro se bode društvo ustanovilo, bode se slavnemu občinstvu predstavilo po listih in naznanilo tudi naslov, kam se naj pošilja članarina in darovi. Začasno se še darovi za Dijaško večerjo lahko pošiljajo na naslov: »Dijaška večerja«, Cirilova tiskarna v Mariboru; lahko se pošlje tudi na upravo »Naše Straže« s pripisom, da je poslani denar za dijake. Položnice so vedno na razpolago. V imenu ubogih dijakov prosimo za pomoč! Blagajnik bivše Dijaške večerje.

Izkaz darov za Dijaško večerjo od začetka septembra do danes: Profesor dr. Močnik iz posebnega naslova 350 D. Na gostiji Pribožič-Molanovi v Raztezu v župniji Rajhenburg gostje nabrali 200 D. Ob priliki blagoslavljanja novega zvona v kapelici v Boracovi (Kapela) navzoči nabrali 165 D. Knjigovez Koračin v Mariboru 100 D. Dar g. Jožefa Uranker ob priložnosti, ko je njegov sin P. Aleksander Uranker ponovil primicijo na Laškem 100 D. Višji računski svetnik v p. g. Stefan Rojnik v Rogatcu 100 D. Višji poštni kontrolor g. Franek Čuš v Mariboru 50 D. Velepodjetnik g. Janez Prebešek v Mariboru 50 D. Neimenovan dobrotnik po ravnatelju Živortniku 30 D. Vsem najprisernejša zahvala! Ker so nekateri mladinojubi namen prejšnje Dijaške večerje zopet oživili in že sedaj dobi 42 dijakov zastoj večerjo, se vsi dosedanji in tudi novi dobrotniki prisrečno prosijo, da reč po možnosti podpirajo. Blagajna je še začasno v Cirilovi tiskarni v Mariboru, kam blagovolite pošiljati darove in prispevke. — Blagajnik.

Tedenske novice

PETLETNICA KOROSKEGA PLEBISCITA.

V nedeljo, dne 10. t. m., je preteklo pet let, odkar smo vsled nesrečnega plebiscita (ljudskega glasovanja) izgubili velik in najlepši del naše slovenske domovine — našo Koroško! Takrat so Nemci z nasiljem, goljufijo, podkupovanjem in velikanskimi obljubami dosegli neznatno večino glasov ter jim je tako pripadla Koroška, ki bi po zgodovinskem in vsakem pravu morala biti naša. Koroško smo morali vsled določb mirovne pogodbe izprazniti in zasedli so jo Nemci. Za Slovence se je sedaj pričela križeva pot neznosnega preganjanja in trpljenja. Nemci so takoj pozabili vse obljube in pričeli na nečuden način zatirati naše ljudstvo. »Koroški Slovenec«, najhno glasilo naših bratov na Koroškem, kateremu se na čudežen način dovoljujejo, da izhaja, tiskati se pa ne sme na Koroškem, ampak na Dunaju, našteva ob petletnici plebiscita krivice, katere so Slovence zadale. Osebnost prstovlja na Koroškem samo za Nemce. Slovenec je brezpraven. Nihče, kdor je glasoval za Jugoslavijo, ni bil po prihodu Nemcev varen življenja. Nešteti so morali pobegniti, zapustiti svojo rodno grudo, do so si rešili golo življenje. V Sloveniji je še danes vse polno koroških beguncev, posebno inteligentov, zlasti duhovnikov, kateri so sami pobegnili, ali so jih pa Nemci po strašnem mučenju naposled izgnali, da oropajo narod duševnih voditeljev ter ga lažje ponemčijo. Sola je postala popolnoma nemška. V Avstriji so imeli na Koroškem 28 slovenskih šol; dasiravno je Avstrija Slovence silno zatirala, kar smo tudi mi na svoji lastni koži občutili, je vendar priznala Slovincem na Koroškem vsaj par šol. In danes? Kljub določbam mirovni pogodbi so Nemci zaprli vse slovenske šole; šele zadnje čase so uvedli takozvane dvojezične šole, na katerih pa poučujejo slovenščino samo v prvem razredu in to nemški učitelji, ki slovenščine sploh niso zmožni. Kakšen je potem pouk, si lahko mislimo! Naša prosvetna in kulturna društva so bila Nemcem posebno v izpodtiko. Z nasiljem so dosedaj zatirali od 70 društev, ki so ob času plebiscita obstojala, že 30; ostala še komaj z največjo poztvornostjo svojih članov izhajajo. Slovenskim posojilnicam, ki so zadnja opora našega življa, so napovedali Nemci oster boj. Ker jih s konkurenco ne morejo uničiti, so jim pričeli jemati posestva in to po nekem zakonu o takozvani »Wiederbesiedlung«. Za vsak prestopok zadene posojilnico drakonska kazen, tako da je že nekaj naših zavodov moralo prenehati z delovanjem. Pred sodiščem je Slovenec brezpraven; brez advokata se ne opravi ničesar. Slovenske advokate so izgnali, nemški pa si ne upajo Slovence zagovarjati, dasi jim diši slovenski denar, ker bi jih nemški šovinisti potem preveč preganjali. Tako ve vsak Slovenec, ki se pred sodiščem pravda z Nemcem, že vnaprej, da bo pravdo prav sigurno izgubil. Najhujše je prizadeto naše ljudstvo, ker so mu vzeli še slovensko besedo v cerkvi. V vseh strogo slovenskih župnijah so nastavljeni samo nemški duhovniki, pridiguje in spoveduje se samo nemško. Ni čuda, če se ljudstvo obrača od cerkve in če potem vera peša. Nemci dobro vedo, da bodo Slovence še lažje ponemčili, če jim omajajo versko prepričanje. — Vse te neštete krivice trpijo Slovenci že pet let. Dosedaj so se junaško upirali, toda napram takemu nasilju bo odpor končno odnehal, če jih ne podpremo dovolj mi, ki smo vsaj tako srečni, da lahko svobodno priznamo svojo narodnost.

Da oživi med nami zanimanje za naše nesrečne brate na Koroškem, je ob petletnici plebiscita organizirala Jugoslovanska Matica po celi Sloveniji »Koroški dan.« V Mariboru so se vršile spominske svečanosti tri dni. Naša Prosvetna zveza je kot prva priredila krasno obiskano »Koroški večer« v petek, dne 9. t. m., v dvorani Zadržne gospodarske banke. Krasen govor je imel na zbrane naš veliki pisatelj Pinžgar. Govor objavimo v prihodnji številki v celoti. Naslednji dan, v soboto, je priredila v Narodnem domu Jugoslovanska Matica »Koroški večer«, na katerega je privrel ves narodni Maribor. Spominski govor je imel preč. g. profesor dr. Kovačič. Mariborski občinski svet se je v soboto popoldan sestal pod vodstvom župana dr. Leskovarja ter na svečani seji na njegov predlog imenoval dosedanjo Šolsko ulico v »Ullico 10. oktobra« v trajen spomin na krivico in nesrečo, ki nas je zadela pred petimi leti. Najveličastnejše je pa potekla velikanska manifestacija v nedeljo, dne 10. t. m. Nad 12.000 ljudi je korakalo v sprevodu po ulicah ter se zbralo na Glavnem trgu, kjer se je manifestacija zaključila s petjem koroških pesmi, godbo in govori. Prvi je govoril g. župan dr. Leskovar, za njim pa kot glavni govornik č. g. vseučilišni profesor dr. Rožman, ki je sam koroški rojak in begunec ter je iz lastnih izkušenj govoril o bedi in krivici, katero trpe naši bratje na Koroškem. »Koroški dan« je dosegel svoj namen: vzbudil je med našim narodom zopet zanimanje in sočustvanje za zaslužene brate, ki trpe pod Nemcem. Pri tem pa ne sme ostati, pomagati jim moramo v vsakem oziru, da se še nadalje upirajo uspešno nemškemu navalu, dokler končno tudi za nje ne nastopi čas osvobodjenja!

Smrt bivšega voditelja SLS. V sredo, dne 7. t. m., je umrl zadet od kapi bivši voditelj SLS dr. Ivan Sustersič. Rajni je bil rodom iz Kranja na Kranjskem in je po dovršen gimnaziji in visoki šoli odprl odvetniško pisarno v Ljubljani. Bil je državni poslanec od leta 1896 in od tedaj tudi vodja Slovenske ljudske stranke do preobrata. Od leta 1912 je bil do zloma tudi deželni glavar Kranjske in si je ravno v tem dostojanstvu pridobil za Kranjsko v gospodarsko-kulturnem oziru neveljavne zasluge. Mi Slovenci Stajerci smo rajnega dr. Sustersiča le malo poznali, ker mu je bila pred vsem glavna skrb njegova ožja domovina, skrb za druge kraje je prepuščal stajerskim in koroškim ter goriškim poslancem. Pogreb rajnega Sustersiča je bil v Ljubljani in so se ga udeležili razni dostojanstveniki, prijatelji, znanci in ljubljanske množice.

Duhovniške vesti in spremembe. Preminul je zadnji sredo na rojstnem domu župnije St. Lovrenc na Dravskem polju mladi kaplan g. Anton Peršuh. Spravila ga je pod grudo jetika, na kateri je bolehal že dalje časa. Rajni se je rodil dne 6. I. 1890 pri Sv. Lovrencu, gimnazijo in bogoslovje je študiral v Mariboru in primiciral je leta 1913. Kaplanoval je na štirih kaplanijah, a iz zadnje (Rečice na Paki) je moral na dopust, da si popravi zdravje, bilo je žali bog prepozno. Blagopokojni je bil radi vedno vesele narave priljubljen povsod, kjer je služboval. — Mrtvoud je zadel č. g. župnika v Lučah Franc Lekše. — Župnija Sv. Lovrenc na Pohorju je bila podeljena č. g. Janezu Oblak, kaplanu pri Sv. Benediktu v Slov. gor. — V Vidmu ob Savi je nastavljen kot kaplan primicijant č. g. Alojzij Zalar.

Carinska afera v Mariboru. Mariborska policija je zadnje čase prav posebno delavna. Obrnila je pozornost na delovanje nekaterih carinikov ter ugotovila upravičenost že dolgo časa obstoječe sumnje, da se ti cariniki pečajo z nečednimi, kaznivimi dejanji. Stali so v zvezi s carinskim posrednikom in špediterjem Hobacherjem. Hobacher je dobival iz Avstrije razno blago, največ svilne, cariniki pa tega blaga niso zacarinili. Dobiček so si potem razdelili med seboj s Hobacherjem. Ta posel je cvetel že par let in udeleženci so seveda imenitno živeli. Tako je policija ugotovila, da je neki carinik plačeval za svoje stanovanje in hrano 2000 dinarjev, dočim je imel samo 1800 dinarjev plače. Poleg tega je še razsipaval denar v baru in v kavarnah. Policija je v Mariboru aretirala pet carinikov ter špediterja Tončiča in tri brate Hobacher. V Zagrebu so pa aretirali nekega veletrgovca, ki je dobival iz Maribora nezacarinjeno blago. Nadalje so se izvršile aretacije v Dravogradu in v Prekmurju. Afera zavzema čimdalje večji obseg ter bo razkrila še marsikatero zanimivost iz življenja in dejanja naših carinikov.

Smrt blage matere pri Sv. Miklavžu na Drav. polju. V nedeljo, dne 4. t. m., je umrla v visoki starosti 87 let gospa Ana Florijančič, rojena Pišek, mati člana sosveta okrajnega zastopa g. Jakoba Florijančiča. Bila je vrla, versko in narodno zavedna mati in žena, ki je tudi v tem duhu vzgajala svoje otroke. Tri leta je bila večinoma v postelji. Blagi materi dodeli ljubi Bog večni mir in pokoj! Zalutjoci rodbini naše iskreno sočutje!

Novice od Sv. Antona v Slov. gor. Smrt je tista, ki privabi domov rojaka iz tujine, ki doma že dolgo ni obiskal. Tako je umrl g. dr. Vinkotu Močnik, profesor bogoslovja v Mariboru, njegov č. v 84. letu starosti, in pohitel je, mu izkazati zadnjo ljubav. Isto ljubav je izkazal č. g. Jakob Gašparič svoji sestri Antoniji ter ostal tudi čez nedeljo pri nas. Zadel jo je kap. Zalujoči rodbini naše iskreno sočutje!

Somišljenikom šmarskega okraja sporočamo, da posluje tajnik SLS v Smarju v novem Katoliškem domu vsak torek v tednu (ne vsak petek, kakor je bilo pomotoma to natisnato v zadnjem »Gospodarju«).

Tajništvo SLS v Celju bo odslej vsak torek zaprto, ker posluje celjski tajnik g. Denžič vsak torek v Smarju.

Pozor! Trgovcu Alojziju Pinter v Slov. Bistrici je bilo v noči od 8. na 9. t. m. pokradenega mnogo manufakturnega blaga: okoli 40 komadov za moške in ženske obleke, 48 komadov moških srajc, robcev itd. Na sumu so cigani ter opozorimo na to posbeno ljudstvo ptujske okolice. — Kdor pride na sled, da se to blago najde, dobi 4000 din. nagrade. — A. Pinter.

Pobegnili od svojih rediteljev. Od svojih rediteljev v Vojniku je pobegnili v nedeljo zjutraj rejenka, 14½ leta stara Marica Mirnik brez dokumentov. Ker je odnesla seboj tudi nekaj obleke in perila svojih rediteljev, se vsakogar svari pred nakupom in prosi, da se obvesti spodnji naslov o bivališču imenovane, ki se je obrnila proti Vitanju. — Skoflek Ferdo, Vojnik pri Celju.

Zdravnica dr. med. Klara Kukovec se je vrnila in ordinira zopet v Mariboru, Gosposka ulica 2. 1235

Po najnižjih cenah zamorete stalno dobavljati la Portland-cement ter vsakovrstno la opeko iz najbolj slovečih tovarn Jugoslavije, pod najkulantnejšimi pogoji pri zastopstvu tvrdke Artur Aglič, lesni trgovec, Rečica ob Paki. — Istotam se sprejmejo naročila za vsakovrsten premog po najnižjih cenah. 1200

Lahek prihranek, in to sedaj v teh težkih časih? Marškomu se bo to zelo čudno zdelo. Ja, pa je le vendar tako, da si vsak prav lepo svotico prihrani, kdor si ceno nabavi jesensko in zimsko blago in vse drugo, kar pač rabi za oblačilo in sploh za domačijo. Kadar se mudite v Mariboru, si samo oglejte izložbe pri nižje navedeni tvrdki, pa se bode te uverili, da ste najboljše postreženi. V posebno veliki izbiri ima tvrdka vedno raznovrstno sukno, hlačeplotno in še vseh drugih vrst manufakture. Pozabili bi še kmalu na vedno najnovejše vrste svilnenih robcev, za moške pa klobuke, srajce, samovestnice itd. itd. Porabili bi pa preveč prostora, če bi še naprej naštevati, kaj da vse lahko kupite dobro in ceno pri tvrdki Franc Mastek v Mariboru na Glavnem trgu št. 16.

Srečo v zakonu ustvarja samo skrbnost in varčnost gospodinje! Te vrline ima pa samo ona gospodinja, ki uporablja izključno samo milo »Gazela.«

Dopisi.

Hoče. Dne 11. t. m. so tudi narodno zavedni Hočani manifestirali za zasluženo Koroško. Po poznem opravihu so se vsa tukajšnja kulturna društva brez razlike zbrala v Društveni dvorani k manifestacijskemu zborovanju. Shod je vodil predsednik Cirilmetodove podružnice g. Andlovič. Navdušeno sta govorila č. g. dekan Sagaj in g. učitelj Čiček, povdarjajoč vzroke koroške nesreče in spominjajoč nas na naše tozadavne naloge in zahteve, na naše dolžno-